

Budgetskrivelse 2021

Fritidsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Förändringar i omvärlden	5
Förändring och utveckling av nämndens verksamhet.....	7
Begäran om investeringsram.....	10
Investeringsram	10

Bilagor

Bilaga 1: Budgetskrivelse 2021 Stiftelsen Malmö Sommargårdar

Sammanfattning

Fritidsaktiviteter bidrar till bättre hälsa och välbefinnande. Särskilt fysisk aktivitet och organiserade fritidsaktiviteter påverkar barn och ungas hälsa positivt. Flickor är mindre fysiskt aktiva än pojkar och de är underrepresenterade på stadens fritidsgårdar. Även barn och unga med funktionsnedsättning deltar mindre i föreningsaktiviteter. En annan viktig orsak som påverkar deltagande i fritidsutbudet är barn och ungas ekonomiska förutsättningar. Fritidsnämnden ser fortsatt utmaning i att aktivera flickor i fritidsaktiviteter.

Idag nyttjas fritidsnämndens resurser i större utsträckning av pojkar och män än flickor och kvinnor. Att verka för att möjliggöra för att samtliga malmöbor, med fokus på unga, har ett aktivt och meningsfullt fritidsliv oavsett ekonomiska förutsättningar är prioriterat för fritidsnämnden.

Till följd av den positiva befolkningstillväxten ökar kravet och behovet varierat utbud av fritidsaktiviteter. Spontanidrotten växer i popularitet och en utmaning framöver blir att tillhandahålla infrastruktur som tillgodoser malmöbornas skiftande behov. Många fritidsaktiviteter är också ytkrävande och det är viktigt att detta beaktas i stadsplanering och att berörda nämnder samverkar vid planering av stadens aktivitetsytor och mötesplatser.

När efterfrågan på aktiviteter ökar utgör fritidsnämndens rekreationsanläggningar, simhallar och fritidsgårdar ett viktigt komplement till föreningslivet. Fritidsnämndens behovsanalys avseende ytor för simundervisning och simträning visar att Malmö är i stort behov av fler simytor. Med en ökande befolkning kommer fler elever som behöver den, i skolundervisningen, obligatoriska simundervisningen.

Nämnden ser behov av att stärka insatserna för flickors aktivering. Under 2020 har nämnden beviljat stöd till projektet *Football for Life* som har målsättningen att aktivera fler tjejer inom idrotten genom att utbilda tjejer/kvinnor som ledare. Nämnden avser att stödja projektet även under 2021.

Funka på fritidsgårdarna är en satsning som syftar till att aktivera fler ungdomar med funktionsnedsättningar. Satsningen kommer att fortsätta under 2021 med ambitionen att spridas till fler fritidsgårdar.

Införda restriktioner med anledning av pågående coronaviruspandemi ger konsekvenser för föreningslivets verksamhet och ekonomi. I arbete med att skapa en aktiv och meningsfull fritid för alla malmöbor är ett rikt och varierat aktivitetsutbud av störst vikt och av större betydelse nu än tidigare.

Fritidsnämnden har tilltro till föreningslivet och dess möjligheter att erbjuda malmöborna en meningsfull fritid. Dock ser nämnden ett behov av att löpande se över nämndens stöd och fördelningsprinciper för att få ut ännu större effekt av det totala stödet till föreningslivet.

Inom ramen för Malmö stads miljöprogram och handlingsplanen *Malmö stadshandlingsplan för utfasning av konstgräsplaner med granulat, anläggningar med platsgjutet granulat och konstgräs* bidrar nämnden till Malmö stads arbete med att minska plasters negativa påverkan på vår miljö.

Fritidsnämnden ser effektiviseringsmöjligheter inom nämndens uppdrag. Bland annat genom att öka nyttjandegraden av gymnastiksalar. Detta kräver dock i de flesta fallen lokalanpassningar för att få lokalerna mer funktionella för föreningsaktiviteter. Likaså kommer ett nytt modernt och webbaserat bokningssystem göra fritidsanläggningarna bli mer tillgängliga för bokning för såväl föreningslivet som allmänheten.

Under förutsättning att framtaget planprogram för Stadionområdet fullföljs kommer fritidsnämnden behöva äska utökat kommunbidrag för områdets utveckling under planeringsperioden.

World Pride och Eurogames kommer att äga rum i Malmö och Köpenhamn under 2021. Nämnden har ett särskilt ansvar för Eurogames som kommer genomföras på Stadionområdet.

Förändringar i omvärlden

Här besvarar nämnden följande frågeställningar:

- Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämnden under 2021 och framåt och på vilket sätt?
- Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten?

Vilka viktiga beslut, händelser och förändringar i omvärlden förväntas påverka nämnden under 2021 och framåt och på vilket sätt?

Folkhälsoutveckling

En god hälsa innebär inte enbart ett fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande utan kan och bör ses som en resurs för både individen och samhället. Fritidsaktiviteter kan bidra till bättre hälsa och välbefinnande, till förstärkt självbild och bättre självförtroende, till förbättrade prestationer i skolan, till stärkt framtidstro och till generiskt lärande. Särskilt fysisk aktivitet och organiserade fritidsaktiviteter påverkar barn och ungas hälsa positivt. Fysisk aktivitet minskar därtill risken för flertalet sjukdomar och psykisk ohälsa oavsett ålder.

Under de senaste åren har den fysiska inaktiviteten och övervikten uppmärksammats både i statliga utredningar och bland forskare. För att möta utmaningarna utökades antalet skolidrottstimmar 2019 med 100 timmar, därtill tillsattes i april 2020 en nationell samordnare för ökad fysisk aktivitet.

Spontanidrotten växer i popularitet och en utmaning framöver blir att tillhandahålla infrastruktur som tillgodoser malmöbornas skiftande behov. Fritidsnämnden ser bland annat en ökad efterfrågan på naturområden och rekreationsanläggningar som möjliggör fysisk aktivitet för alla malmöbor. Därtill krävs det platser och aktiviteter där malmöbor kan aktivera sig utan krav på medlemskap och utan att förhålla sig till specifika tider. Högstadielever i Malmö vill framförallt att kommunen ska satsa på gym och simhallar. Därtill vill tjejer att kommunen ska satsa på lokaler för dans och killar fotbollsplaner. Liknande mönster uppkommer i vilka nya aktiviteter högstadielever skulle vilja börja på; tjejer vill framförallt börja på 1) dans, 2) styrketräning/gym/fys, 3) fotboll medan killar vill börja på 1) fotboll, 2) styrketräning/gym/fys, 3) basket.

Barn och ungas livsvillkor

Flickor är mindre fysiskt aktiva i Malmö än pojkar och de är underrepresenterade på stadens fritidsgårdar. Psykisk ohälsa är fortsatt en stor hälsoutmaning bland unga. Bland barn och unga är andelen som uppger sig ha god hälsa högre bland pojkar än flickor. Både i Malmö och i Sverige rör sig yngre barn mer än äldre. Därtill konstateras i exempelvis studier i särskolan också att barn och unga med funktionsnedsättning motionerar mindre, är mindre med i idrottsföreningar och deltar mindre i det kommunalt subventionerade fritids- och kulturutbudet.

Hur aktiva barn och unga är skiljer sig också mycket beroende på var i staden de bor. Den främsta förklarande orsaken som påverkar deltagande i fritidsutbudet är barn och ungas ekonomiska förutsättningar. Barn och unga med goda ekonomiska förutsättningar deltar i signifikant större utsträckning än barn och unga med sämre ekonomiska förutsättningar i det kommunalt subventionerade kultur- och fritidsutbudet.

Idag nyttjas fritidsnämndens resurser i större utsträckning av pojkar och män än flickor och kvinnor. Att verka för att möjliggöra att samtliga malmöbor, med fokus på unga, har ett aktivt och meningsfullt fritidsliv oavsett ekonomiska förutsättningar är prioriterat för fritidsnämnden.

Befolkningsutveckling

Malmöns befolkning har ökat kontinuerligt sedan 1985 och enligt Malmö stads långsiktiga

befolkningsprognos förespås Malmö bli en halvmiljonstad 2050. Främst växer målgruppen barn och unga. För perioden 2019–2030 förväntas Malmös befolkning öka med 14 procent, vilket motsvarar 49 200 personer. Totalt väntas Malmö ha omkring 393 000 invånare 2030. Gruppen i grundskoleåldrarna (6 - 15 år) förväntas växa snabbt fram till 2023 och sedan långsammare. Totalt förväntas åldersgruppen 6–15 år växa med cirka 4 500 personer, motsvarande 12 procent, under perioden. Snabbast bedöms ökningen vara i åldersgruppen 16–19 år, där ökningen förväntas vara 42 procent fram till år 2030 (cirka 5 300 personer). Tillväxten inom den gruppen är snabb under prognosperioden, främst mellan åren 2022 och 2028. Fritidsnämndens målgrupp 4–25 år förväntas öka med 15 procent fram till år 2030 (en ökning med 15 000 personer).

Gruppen med de yngsta äldre, som är mellan 65–79 förväntas öka med 17 procent, vilket motsvarar 6 300 personer under perioden. En annan grupp som växer är gruppen 80–89 åringar som förväntas öka med 35 procent (cirka 4 100 personer) fram till 2030.

Till följd av den positiva befolkningstillväxten ökar även behovet av ett utökat fritidsutbud och därtill ett ökat antal flexibla aktivitetsytor. Dessa är ytkrävande och det är därmed avgörande att behovet beaktas i stadsplanering och att nämnderna samverkar vid planering av stadens mötesplatser

Coronaviruspandemin

Införda restriktioner med anledning av pågående coronaviruspandemi ger konsekvenser för föreningslivets verksamhet och ekonomi. Det har bland annat inneburit minskade medlemsintäkter och minskat stöd från sponsorer. Förbudet mot sammankomster med fler än 50 personer har under våren 2020 fått föreningar och förbund att avboka sina arrangemang. Om utvecklingen fortsätter under hösten 2020 kan det komma att påverka arrangemang framöver.

Coronaviruspandemin påverkar även nämndens besöksanläggningar. Badverksamheten och fritidsgårdsverksamheten har sett en minskning av antalet besökare medan rekreationsområdena har sett ökat antal besökare. De olika restriktionerna innebär att många låter bli att utföra sina vanliga aktiviteter.

De beslut som har tagits och de som kommer att fattas kopplat till coronaviruspandemin kommer med stor sannolikhet påverka nämndens verksamhet i flertalet år framöver. Sannolikt kommer skillnader i hälsa och levnadsvillkor i Malmö att öka till följd av pandemin. I arbete med att skapa en aktiv och meningsfull fritid för alla malmöbor är ett rikt och varierat aktivitetsutbud av störst vikt och av större betydelse nu än tidigare.

Vilka förändringar ser nämnden behov av i Malmö stad som helhet som skulle möjliggöra förbättringar i den egna verksamheten?

Ett helt Malmö

Föreningsliv, idéburna sektor och civilsamhället är centrala delar i en demokratisk samhällsutveckling. Verksamheterna bidrar till ökad integration och inkludering i samhället samt motverkar segregation och isolering. Nämnden ser stora värden i att även fortsättningsvis arbeta nära tillsammans med dessa aktörer.

Samverkan inom Malmö stad är en nyckelfaktor för nämndens måluppfyllelse. Nämnden ser ett behov av ett utvecklat samarbete med skolnämnderna vid exempelvis planering av nya skolor samt dess yt- och lokalbehov kopplat till aktiviteter men även för att möjliggöra aktiviteter i anslutningen till skoltid.

Nämnden anser att det är av stor vikt att det i översiktsplanen beaktas behovet av ytor för fritidsaktiviteter i exploateringsområden. Vidare är ett utvecklat samarbete med berörda nämnder, såsom tekniska nämnden och kulturnämnden, vid planering av nya mötesplatser för malmöborna fördelaktigt. Detta kan ge såväl högre måluppfyllelse som positiva ekonomiska konsekvenser via ett mer effektivt resursutnyttjande.

Förändring och utveckling av nämndens verksamhet

Här besvarar nämnden följande frågor:

- Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver och varför?
- Hur planerar nämnden att finansiera kommande verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling?

Vilka verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling pågår eller planeras inom nämnden framöver och varför?

Varierat fritidsutbud

Fritidsnämnden anpassar och förändrar kontinuerligt stödet till föreningar för att ge dem goda förutsättningar för att kunna växa och utvecklas. Barn och ungas efterfrågan av fritidsaktiviteter av en mer oregelbunden karaktär fortsätter att utmana det traditionella. Ett komplement till det traditionella föreningslivet i Malmö har varit satsningen ”Drop-in”, gratisaktiviteter som genomförs av föreningslivet, utan krav på medlemskap eller regelbundenhet. Deltagandet i Drop-in aktiviteterna har ökat och nått målgrupper som tar del av det traditionella fritidsutbudet i mindre utsträckning, exempelvis flickor och barn och unga med sämre ekonomiska förutsättningar. Riktade kommunikationsinsatser mot prioriterade målgrupper, genom exempelvis föräldrar, kommer att vara av utveckling av satsningen under kommande år.

När efterfrågan på oregelbundna aktiviteter ökar, utgör fritidsnämndens rekreationsanläggningar, simhallar och fritidsgårdar ett viktigt komplement till föreningslivet. Fritidsgårdarna i Malmö bedriver öppen verksamhet och är en viktig mötesplats för barn och unga och för området de verkar i. Tillsammans med andra aktörer i området, bland annat inom ramen för CTC, bedrivs trygghetsskapande åtgärder. Fritidsgårdarna är gratis och öppna för alla. I takt med att staden växer ser fritidsnämnden att det finns behov av fler fritidsgårdar och fler föreningsdrivna mötesplatser för unga i staden. Rekreationsområdena är viktiga mötesplatser som stimulerar till fysisk aktivitet och generationsöverskridande möten. För att en utveckling ska vara möjlig och för att malmöborna ska få ut så mycket som möjligt av verksamheterna krävs samarbete med andra berörda nämnder och även tydlighet i gränsdragningar och ansvar. Under rådande Coronaviruspandemi har aktiviteter skapats utomhus i större utsträckning och nämnden ser en ökad efterfrågan av utomhusaktiviteter även fortsättningsvis.

Kommunfullmäktige har under 2019 gett fritidsnämnden i uppdrag att ansvara för ett gemensamt boknings- och bidragssystem samt att ta fram en modell för hur bidragsgivande nämnder kan hantera boknings- och bidragssystemet. Dessutom behövs en löpande översyn av fritidsnämndens bidragsregler och fördelningsprinciper för att få ut ännu större effekt av det totala stödet till föreningslivet och för att reducera bidragsadministrationen för såväl föreningslivet som nämnden.

Fritidsnämndens målsättning är att alla Malmös barn och unga ska ha samma förutsättningar till en meningsfull fritid. Därtill strävar nämnden efter att varierat fritidsutbud som stimulerar till aktivitet och rörelse genom hela livet. Fritidsnämnden vill betona vikten av såväl fysiska aktiviteter som aktiviteter med fokus på socialt deltagande. Båda delarna behövs och bidrar till en meningsfull fritid.

Flexibla anläggningar och ytor

För att kunna möta barn och ungas önskemål och behov och intressen är det av vikt att nämndens anläggningar är flexibla och kan nyttjas till olika idrotter och aktiviteter. Likaså ska staden planeras och byggas på ett sätt som lockar till rörelse och spontana aktiviteter. Fler skolor planeras att byggas som ett resultat av en ökad befolkning i Malmö. Till varje skola tillkommer en idrottshall som möjliggör fler aktivitetstillfällen för Malmös barn och unga, även på fritiden. Fritidsnämnden har, tillsammans med kulturnämnden, kunskap om vad malmöborna efterfrågar på sin fritid och vill vara med i planering av ytor för fritidsaktiviteter, såsom idrottshallar, för att säkerställa att malmöbornas behov och efterfrågan

tillgodoses.

Fritidsnämndens behovsanalys beträffande ytor för simundervisning och simträning visar att Malmö är i stort behov av fler simytor. Med en ökande befolkning kommer fler elever som behöver den i skolundervisningen obligatoriska simundervisningen. Dessutom innebär fler simytor att föreningslivet kan utvecklas och erbjuda mer simundervisning till allmänheten.

Nämnden kommer se över driftsformen för olika typer av verksamhet med syfte att få en mer kostnadseffektiv verksamhet. Bland annat ser nämnden ett värde i att utveckla fler föreningsdrivna mötesplatser.

Hand i hand med fritidssektorns utveckling finns det gemensamma ansvaret för att skapa en långsiktigt hållbar stadsutveckling. Malmö stad medverkar i ett nationellt samarbete i syfte att utveckla nya underlag för fotbollsspel som innehåller mindre eller inga plaster. Likaså arbetar nämnden aktivt inom ramen för Malmö stads miljöprogram och handlingsplanen *Malmö stadshandlingsplan för utfasning av konstgräsplaner med granulat, anläggningar med platsjutet granulat och konstgräs*.

Synliga och osynliga barriärer

Flickors deltagande i fritidsaktiviteter är lägre än pojkars såväl nationellt som i Malmö. För att stimulera flickors deltagande kommer bland annat lov- och drop-in aktiviteter ha fokus dans, gym och simning. Fritidsgårdarna utgör ett alternativ och ett komplement till föreningslivet för barn och unga som inte är föreningsaktiva i samma utsträckning som andra. Genom sitt särskilda fokus på dans, friluftsliv och unga med funktionsnedsättningar arbetar fritidsgårdarna med att beakta de särskilt prioriterade målgrupperna och möta efterfrågan på dansaktiviteter och natursatsningar.

I Malmö kan barn och unga ta del av en rad olika aktiviteter, genom föreningslivet, olika mötesplatser och andra aktörer som verkar i staden. Ska alla barn och unga ha möjlighet till meningsfull fritid behövs det varierat och också en kompletterande utbud av kostnadsfria aktiviteter över hela året. En geografisk spridning av fritidsutbudet i staden bidrar till att malmöbor från stadens olika delar kan mötas och integrera med varandra.

Nämnden har under 2020 beviljat bidrag för projektet Football for Life som, med fotbollen som verktyg, arbetar för att stärka unga tjejers självkänsla och självförtroende. Projektets målsättning är att aktivera fler tjejer inom idrotten och fotbollen genom att utbilda tjejer/kvinnor som ledare, domare och administratörer inom fotbollen. Nämnden avser att stödja projektet även under 2021.

Fritidsnämnden arbetar med att tillgänglighetsanpassa nämndens anläggningar för personer med funktionsnedsättning genom bland annat ramper, dörröppnare och kontrastmålningar. Arbetet förstärks genom svenska parasportförbundets Vinnovaprojekt som bidrar med kunskap om målgruppens behov. Underlaget är till hjälp när nämnden prioriterar vilka åtgärder som behöver vidtas. Fritidsgårdsverksamheten har i samarbete med funktionsstödsnämnden under 2020 arbetat med satsningen "Funka på fritidsgårdarna" som riktar sig till ungdomar med funktionsnedsättningar. Satsningen kommer att fortsätta även under 2021 med ambitionen att spridas till fler fritidsgårdar.

Hur planerar nämnden att finansiera kommande verksamhetsförändringar, effektiviseringar eller kvalitetsutveckling?

Delar av nämndens anläggningsbestånd har låg nyttjandegrad. Fritidsnämndens möjligheter att öka nyttjandegraden gäller främst gymnastiksalarna. Detta kräver dock i de flesta fallen lokalanpassningar för att få lokalerna mer funktionella för föreningsaktiviteter. Några av fritidsnämndens anläggningar, exempelvis Hyllie sportcenter och Enighets sportcenter, har relativt låg nyttjandegrad under dagtid. Dessa lokaler skulle eventuellt kunna användas av gymnasie- eller grundskolor för ämnet idrott och hälsa.

Ökad digitalisering kan ge effektiviseringar på kort och lång sikt. Med ett nytt modernt och webbaserat bokningssystem kommer fritidsanläggningarna bli mer tillgängliga för bokning, för såväl föreningslivet som allmänheten. Bokningssystemet ska kunna integreras med anläggningarnas passagesystem, så att

öppning och stängning av anläggningarna ska kunna ske med mindre personalinsats. Nämnden ser vinster med fler inslag av automatisering i verksamheten, såsom robotgräsklippning på nämndens idrottsanläggningar nattetid, kritningsrobot, städrobot mm, samt automatisering inom administration med hjälp av AI på längre sikt.

Nämnden har för ambition under 2021 att se över bidragsgivningens omfattning och utformning. Färre bidragstyper kan medföra minskad administration för föreningslivet och förvaltningen då hanteringen av bidragen är tidskrävande.

Fritidsnämnden kommer också att sträva efter att i större utsträckning utvärdera olika insatsers effekt i förhållande till uppsatta mål för att eventuellt ompröva befintlig resursfördelning.

Många av planerade förändringar ligger inom de ansvarsområden som fritidsnämnden erhåller demografikompensation för och tillkommande driftkostnader beräknas kunna hanteras inom de ekonomiska förutsättningar som en demografikompensation ger. Det råder dock en osäkerhet om nuvarande nivå på demografikompensationen täcker fritidsnämndens andel av tillkommande driftkostnader för nya idrottshallar som följer av grundskoleutbyggnaden.

Utanför demografikompensationen ligger finansieringen av stadionområdets utveckling, anordnande av större idrottsevenemang samt nämndens bad- och rekreativ verksamhet.

Under förutsättning att framtaget planprogram för Stadionområdet fullföljs kommer fritidsnämnden behöva äska utökade kommunbidrag för områdets utveckling under planeringsperioden. Visionen är att bygga en öppen och grön stadsdel för idrott, utbildning och evenemang mitt i Malmö. Befintliga anläggningar behöver också utvecklas för förbättrad publik- och evenemangskapacitet samt rustas upp för att bättre svara upp mot elitidrottens behov och därmed stärka föreningars och stadens arbete för att värva internationella idrottsevenemang. En viktig aktör i utvecklingen av Stadionområdet är Malmö idrottsakademi som tillsammans med Malmö universitet och RF SISU Skåne erbjuder kompetenscenter för hållbar elitidrott.

World Pride 2021 kommer att äga rum i Malmö och Köpenhamn. För första gången slås även Eurogames ihop med World Pride och tillsammans förväntas dessa två evenemang locka till sig tusentals deltagare. Av totalt 29 tävlingar i Eurogames kommer fyra att genomföras i Malmö.

Under planperioden finns det behov av ytterligare simytor. Tillkommande årliga driftkostnader är av den storleken att fritidsnämnden inte kan hantera det inom befintlig budgetram.

Stiftelsen Malmö Sommargårdar

Stiftelsen Malmö Sommargårdar driver sommarkoloniverksamhet i Höllviken och Hästveda för skolbarn och förskolebarn bosatta i Malmö. För år 2020 får stiftelsen 16 034 tkr i bidrag från fritidsnämnden. Stiftelsen äskar om en uppräkningsav 2020 års bidrag 3,0 % och en utökning med 600 tkr för ökade driftkostnader vid uppdrag att bedriva tonårskollo.

Stiftelsens budgetskrivelse för 2021 bifogas.

Begäran om investeringsram

I detta avsnitt beskrivs nämndens planerade investeringar för 2021 med plan för 2022-2026.

Investeringsram

Begäran om investeringsram 2021 samt plan för 2022-2026 (belopp i tkr)

	Begäran	Plan				
Investeringstyp	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	5 600	5 200	5 500	6 500	6 500	6 500
Summa investeringsram	5 600	5 200	5 500	6 500	6 500	6 500

Fritidsnämndens investeringar avser huvudsakligen ersättningsanskaffning av maskiner och utrustning till drift och skötsel av idrottsanläggningar och inventarier till nya lokaler.

Nivåhöjningen 2021 samt 2022 hänger samman med fritidsgårds utveckling där nya fritidsgårdar planeras driftsättas inom den aktuella perioden.

Nivåhöjningen fr.o.m. år 2023 hänger samman med stadionområdets utveckling och etableringen av en ny simhall som ska stå klart 2023.

Källhänvisning

- *Ungdomars fritidsaktiviteter 2020*

- *Folkhälsomyndigheten*

- *Folkhälsorapport Barn och Unga i Skåne 2016*

- *Ung livsstil*

- *WHO, Skolbarns hälsovanor, Health Behaviour in School-aged Children, 2017/18*